

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 30/31 december 2023
Feest van de Heilige Familie.¹

Giovanni Bellini, Opdracht van Jezus in de Tempel, ca. 1459

Wij vieren de Heilige Familie.

Deze week zag ik een interview met enkele families, ouders en kinderen.

Er was onder anderen een vader met een warme, Limburgse tongval.

Hij sprak over zijn dochters, sterke vrouwen, moeders van kinderen, goed opgeleid evenals hun vader. Alles leek op zijn plaats te vallen.

Tot het noodlot zich aandiende. Een kleinkind werd zwaar gehandicapt door een medische fout; de moeder van het kind, zijn dochter, werd in de bloei van haar leven zwaar ziek en overleed voortijdig. Vlak voor haar dood trouwden zij en haar geliefde. De vader begeleidde haar naar het altaar.

Deze vader, een bedachtzame jurist, hield zich goed in het interview, maar de emotie stroomde uit zijn ogen. Ook zijn ziel door een zwaard doorboord. Maar

---

¹ Genesis 15, 1-6; 21, 1-3; Hebrëeënbriëf 11, 8. 11-12. 17-19; Lucas 2, 22. 39-40

zijn vertrouwen, zijn liefde waren verdiept en droegen vrucht voor de toekomst van zijn geliefden, zijn gezin.

Op het feest van de Heilige Familie maken wij twee sprongen in de tijd. Wij horen over een echtpaar uit het eerste, oude testament, eeuwen voor Jezus: Abraham en Sara.

In het evangelie is het al de veertigste dag na de geboorte van Jezus. Wij zien in de tempel Maria en Jozef met hun Kind naar het altaar gaan.

Twee echtparen. Beiden vormen een stabiel huishouden, heel gewoon.

Echtparen van vandaag zouden zich in beide kunnen herkennen.

Maar zoals in het leven van elk stel is er ook veel wat niet gewoon is, wat anders is gelopen dan beide echtelieden hadden gehoopt en verlangd.

Onze levens zijn niet zo gelikt als de reclameboodschappen op teevee ons deze weken voorspiegelen: mooie mensen, volledige gezinnen, harmonieus gezeten aan feestelijk gedekte en ruim voorziene kersttafels.

Eigenlijk sluit het beeld van de kerk over relatievorming en huwelijk daar wel bij aan. Een man en een vrouw met kinderen rond de tafel geschaard, kerkelijk gehuwd, in onverbreekelijke trouw. Het sacrament van het huwelijk is een hoge roeping, waard om voor te leven, tot geluk en heil van man en vrouw en van de kinderen; beeld van de liefde van Christus, de Bruidegom, voor zijn bruid, de Kerk.

Ook al ziet de Kerk steeds beter dat het leven, ook van katholieke christenen, niet altijd zo eenduidig is en zo volmaakt in overeenstemming te brengen is met het ideaal van de Kerk. Steeds duidelijker ziet de leiding van de Kerk dat de tent verruimd moet worden en dat er ook plaats en zegen mag zijn voor mensen die niet aan dit hoge ideaal kunnen voldoen.

Abraham en Sara tobben met een onvervuld verlangen. Zij hebben geen kind. Verder hebben zij alle bezittingen die een echtpaar zich wensen kan. Maar wat zal er in de toekomst mee gebeuren? Heeft hun materiëel geslaagde leven wel toekomst. Alles zal gaan naar een goede bekende, een bediende. Waar is God met zijn beloften?

Zij hebben in een eerdere fase het heft dan maar in eigen hand genomen.

Met instemming van Sara heeft Abraham een kind verwekt bij Hagar, haar bediende. Als God ons niet verhoort regelen we het zelf wel. Hoe menselijk is dit wel niet. Maar het heeft hun geen echt geluk gegeven en hun beslissing zal ook in de toekomst ongeluk brengen. Deze langs onwettige lijnen verwekte zoon zal heftig in aanvaring komen met de zoon die hun uiteindelijk, uit de schoot van Sara toch zal worden gegeven.

Hun zijstap wordt hun vergeven, God is barmhartig, maar zij zullen wel de gevolgen moeten dragen van hun besluit. De echtelieden herpakken zich en zij geloven God en zijn belofte.

Maria en Jozef. Aan hen is deze bijzondere Zoon toevertrouwd, over Wie de engelen hebben gezongen en voor wie de herders en wijzen door de knieën zijn gegaan. De ouders leven met en onder de Wet van Mozes, trouwe gelovigen, die hun Kind naar de tempel in Jeruzalem brengen. Wat zal er worden van dit Kind? Zij gaan in gebed. Ouders die bidden voor hun kind. Wij mogen de betekenis daarvan niet onderschatten. Hoe je je ook inspant voor je kind met de mogelijkheden en de beperkingen die je als ouder hebt, uiteindelijk moet je het uit handen geven, gelovig toevertrouwen aan de toekomst. In de eerste lezingen hoorden wij dat God dit geloof een vader, een moeder als gerechtigheid aanrekent.

Twee oude mensen komen naar de tempel.

Simeon, een wetgetrouw en vroom man die vertroosting verwachtte voor zijn volk, op wie de heilige Geest rustte, en Hanna, alleen levend, sinds onheuglijke tijden weduwe. Zij dragen een heel verleden van hopen en verlangen met zich mee. Zij zien voorbij aan de waan van de dag. Wij mogen onze ouderen wel wat meer aan het woord laten. Zij hebben leren relativeren, dat betekent: zij zien grotere verbanden, hun oordeel kan de soms al te krachtige en ongenueanceerde meningen van jongeren temperen. Dat doen die twee. In dat gewone, alledaagse tafereel van gebed en offer zien zij een toekomst voor dit Kind en voor de mensheid.

Maria hoort de oude man zeggen: “uw eigen ziel zal door een zwaard worden doorboord.”

Haar Kind dat tot val en opstanding van velen is bestemd zal leven en sterven, aan haar verwachtingen en hoop voorbij.

Maria kan niet alles meteen vatten. Toen de herders over Hem gesproken hadden gaf zij niet direct antwoord. “Zij bewaarde al deze woorden in haar hart en overwoog ze bij zichzelf.”

Zo leeft de Heilige Familie, uit belofte, vertroosting en gelovig vertrouwen, dat uit handen weet te geven en vol hoop te leven uit het verbond met God.

Moge het leven en de liefde van Jezus, Maria en Jozef ons en onze gezinnen en families sterken en ons geloof verdiepen.

Amen.

pastoor Nico van der Peet